

Přehled přednášek Sousedské univerzity 2025/2026:

úterý 23. 9. 2025 v 17.30 hod. Kino Blansko

Pavel Svoboda: Milníky v historii města Blanska

Dne 15. 2. 1905 byl městys Blansko povýšen na město. Za jakých okolností se tak stalo? Co vše město a jeho obyvatelé během uplynulých 120 let prožili? Na procházku časem, ulicemi Blanska a životem jeho obyvatel od roku 1905 až do současnosti vás vezme slovem i dobovými obrazovými dokumenty blanenský patriot, archivní badatel, bývalý knihovník a galerista Pavel Svoboda. Zahájení cyklu dalšího školního roku bude věnováno letošním jubilejním oslavám našeho města.

úterý 14. 10. 2025 v 17.30 hod. Kino Blansko

prof. MUDr. Hana Matějovská Kubešová, CSc.: Osteoporóza a sarkopenie – hrozba ztráty soběstačnosti

Neodkládejte péči o kosti až na stará kolena! Vlastní projevy tohoto kostního onemocnění sice nastupují ve věku zralé dospělosti či ve věku seniorském, nástup zjevných příznaků osteoporózy je ale podle nových výzkumů důsledkem mnohaletého působení negativních vlivů. Co vše ovlivňuje proces novotvorby kvalitní kosti? A co můžeme pro své zdraví udělat již dnes? Nové poznatky a možnosti prevence představí geriatrička, vysokoškolská pedagožka a bývalá dlouholetá přednostka Kliniky interní, geriatrie a praktického lékařství Fakultní nemocnice Brno.

úterý 11. 11. 2025 v 17.30 hod. Kino Blansko

Vladimír Šebeček: Trest nejvyšší – kapitoly z historie, které nechceme opakovat

Ponurá část minulosti, ze které nám běhá mráz po zádech. Je však součástí lidských společenství, mnoha míst a osudů. Trest smrti a jeho podoby v průběhu historie, zejm. v 19. a 20. stol., i v morálních otázkách současnosti. Jak, kým a za jakých podmínek byl vykonáván? Přednáška k příležitosti 17. listopadu, Dne boje za svobodu a demokracii a Mezinárodního dne studentstva. Připraveno ve spolupráci s Muzeem Blanenska, které hostilo stejnojmennou výstavu, jejíž byl přednášející spoluautorem. Vladimír Šebeček je soukromý sběratel a badatel.

úterý 9. 12. 2025 v 17.30 hod. Kino Blansko

Ing. Michal Bartoš: Oka-mžiky

Brněnský fotograf, měšťák dnes žijící na vesnici na Blanensku, představí fenomén fotografie a jeho roli v současném obrazově přehlceném světě i ve spojitosti s přicházející konkurencí AI, obrazových databank a s krizí reportážní fotografie. Jako skvělý vypravěč vás v mírně nekorektní přednášce seznámí s příběhy na pozadí vlastních fotografií z let 1980 až 2024, zachycujících skutečnou, někdy až syrovou člověčinu v záblescích pomíjivého okamžiku a v kontextu celospolečenského dění.

úterý 13. 1. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

Ing. Aleš Svoboda: Historie a současnost německého domu na Moravském náměstí v Brně

Původně významné centrum kulturního života německojazyčného obyvatelstva Brna, za druhé světové války sídlo nacistických organizací. V srpnu 1945 byla budova jako symbol nacistické perzekuce stržena. Německý dům však zcela nezmizel. Co z něj bylo objeveno před začátkem rekonstrukce parku a jak vlastní rekonstrukce probíhala? Do sklepů pod povrch „Moraváku“ vás zavede známý architekt, znalec a ambasador brněnského podzemí.

úterý 10. 2. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

Mgr. Jana Hoderová, Ph.D.: Úplné zatmění Slunce – podívaná na obloze nejen pro oko

Úplné zatmění Slunce je jedním z nejúchvatnějších přírodních úkazů, které naše obloha nabízí. Proč ani moderní technologie ve vesmíru nedokáží zcela nahradit přímé pozorování ze Země? Co stojí za jeho vědeckým pozorováním? V poutavé přednášce vás matematika a členka mezinárodního výzkumného týmu z Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně vezme na dobrodružnou cestu za pozorováním sluneční koróny. Nahlédneme do zákulisí příprav expedic, které spojují špičkové vědce z Brna a Havaje – a to vše kvůli několika minutám, kdy je Slunce zcela schováno za Měsícem.

úterý 10. 3. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

PhDr. Jana Poláková, Ph.D.: Od Pašijového týdne do Provodní neděle

Dnešní převážně ateistická česká společnost, která často za nejdůležitější den Velikonoc označuje pondělí spojené s pomlázkou, může považovat předcházející týden za nezajímavý. Zvyky a obyčeje tohoto období však napříč časem reflektují a propojují náboženské i světské tradice do pestré škály rozšířených i zcela lokálních zvyků. Přednáška etnoložky a historičky, kurátorky Etnografického ústavu Moravského zemského muzea vás seznámí s obyčejí udržovanými v minulosti i dnes, spojenými především s časem půstu a příprav na nejvýznamnější křesťanské svátky.

úterý 14. 4. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

Ing. Marek Audy: Expedice Neuron Atmos

Český vědecký tým dosáhl mimořádného úspěchu v oblasti geologického výzkumu. V jižní Albánii, v oblasti Vromoner, odhalil největší podzemní termální jezero na světě. Agresivní jeskynní prostředí plné sirovodíku a kyseliny sírové je zde překvapivě plné života. Celý potravní řetězec zdejších živočichů nyní zkoumají biologové. Jakým výzvám, nepostrádajícím dobrodružství, museli členové výpravy čelit? Jak probíhal výzkum a jaké poznatky přinesl? Jeskynními labyrinty vás provede známý speleolog, dobrodruh a fotograf.

úterý 12. 5. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

PharmDr. Dagmar Jankovská, Ph.D.: Jedovaté rostliny a jejich terapeutický potenciál

Mohou zabíjet, ale ve správné dávce i léčit. Tyto speciální látky pomáhají rostlinám přizpůsobit se ne vždy příznivým životním podmínkám nebo se bránit predátorům. Některé z nich našly uplatnění v medicíně, jiné se staly předlohou pro vývoj účinných látek k léčbě řady onemocnění. Jedovaté rostliny v přírodě a cestu člověka k jejich poznání a využití představí odborná asistentka z Ústavu přírodních léčiv Farmaceutické fakulty Masarykovy univerzity.

úterý 9. 6. 2026 v 17.30 hod. Kino Blansko

Mgr. Ing. Hana Vavrouchová, Ph.D.: Příběh pitné vody pro město Brno

Kde se vlastně bere pitná voda a jakými procesy musí projít, než doma otočíme kohoutkem? Seznámíte se s příběhem zaniklé vesničky Muzlov a s obcemi, které zmizely ve Vířské a Brněnské přehradě. Jaké byly osudy jejich obyvatel, proměny krajiny a kulturní ztráty, které s výstavbou vodních nádrží obecně souvisejí? Historické a společenské souvislosti zásobování města Brna pitnou vodou osvětlí odborná asistentka na Ústavu aplikované a krajinné ekologie Agronomické fakulty Mendelovy univerzity, která se v rámci své vědecké činnosti věnuje výzkumu zaniklého osídlení a dokumentaci historických krajinných prvků.

Změna programu a formy vyhrazena.